

Papel niná Santiago tepyaca

Süs wa la tjiji.

¹ Santiago napj. Napj Dios jomozo, Nejepa Jesu-cristo jomozo wa napj. Niná papel pyac napj nun mpes, nun judiopan, napj mpülücpán nun. Papel niná nun pjü way mpes, nun pjü jun ta'á tjalawú, p'a nt'a la püt'üs. Najas 'üsüs potjaqué nun.

Malala pyala na, Dios ca nucopj mp'a'sas.

² Natjampan, nenéyawa malala nu pyala. P'a casá malala nu pyala lovin. Nin pyala na, pajal 'ücj nujos t'as. Nujola tapalas ninana 'üsüs ca nsem nun mpes. ³ Malala nu pyala na, nun ca nucú ncu t'üc' way poné nun Dios lal. Más 'in costa way poné Dios lal, malala pyala na. Niná nu pyala na, nusin 'yüsa 'onin ca 'üsüs la müjí lovin. Nun solejé niná ⁴ mpes newa 'üsüs la müjí malala pyala na. Nin lojí mpes nun ca nusin mü'üsüs pjü way niná Dios jos nusin 'yüsa. 'Ücj ca pjü la müjí Dios jos jinwá. Pjü nta'á ca pjü 'ücj la müjí nun.

⁵ Ca nacj nun ma solejé tsjan más 'ücj la cüjí, malala pyala na. La mü'üyá nun Dios lal. Jupj ca nusin mü'üsüs la mijis. Pülücj way se 'aya pjü way jis lal, yupj la mon na. Ts'üise tulucj jupj. Ma jis capj velele la mon mpes. ⁶ Nun lo moná na Dios lal, mponé Dios ca nu ma'ayas nun la tjomoná. Malala 'ots'ots' way p'in poné. 'Ots'ots' way p'in japon, nenéyawa japon, nenéyawa ma japon. Mar lo pjets'epjets'e jinwá yupj, lüpjü mpes pajal lo pjets'epjets'e jinwá. ⁷ Nun popa pjaní 'ots'ots' way

pyona, ma polel la ta'es qjuis Jepa Dios 'yayá. Más 'ücj ma jola Dios ca ma'ayas jupj ma pyona na. Dios ma ca ma'ayas jupj la tjemyona. ⁸ Nenéyawa pyona, nenéyawa ma pyona. Mop'in p'a casá jola jupj. Nin mpes ma polel 'üsüs liji Dios jos jinwá. Nenéyawa 'üsüs liji, nenéyawa malala liji jupj.

Más 'ücj ma nin nujola t'emel mpes.

⁹ Nenéyawa Dios ts'uyupan t'emel cjuwá yupj. 'Ücj jisas mpatjam wa yupj. Ca yola mpalas Dios lis tjiji yupj 'üsüs quinam, yupj noypan quinam la tjiji jupj. ¹⁰ Nenéyawa Dios ts'uyupan t'emel pülücj jatatj. Yupj ma noypan jin yola nsem yupj p'iyá t'emel pülücj jatatj mpes. Ca yola mpalas yupj tsjictjacj Dios lal, nin mpes ca 'ücj jisas nsem wa yupj. P'a jawasa nca'liñ wa yupj, tsjutsj ts'utus jinwá. ¹¹ Pajal vyaja pwe mpes ts'üique tsjutsjum. Ts'utus palá yaca. 'Üsüs way jústatsja 'in lacasana way; locopyaya 'üsüs justa tulucj. Nin p'iyá gente pülücj jatatj nca'liñ wa ca. Custjay tsji' lajay na t'emel mpes, nca'liñ yupj.

'Üsüs la müj malala pyala na.

¹² Nenéyawa malala nu pyala. Más 'ücj 'üsüs so coñicó Dios, malala nu pyala na. Nun popa pjaní nin liji, 'üsüs jos nsem jupj. Teczyawaja na malala tepyalá, Dios ca mveles jupj 'üsüs. Dios ca la mijis jupj lovin mpü'üm jupj lal. Pjü way Dios quelel lajay ca mpatjam Dios lal lovin. Dios tjevele ca nin la mijis yupj mpes. ¹³ Nenéyawa gente quelel malala lajay. Yupj quelel malala lajay na, más 'ücj ma javelepj Dios la tjiji yupj quelel malala lajay. Dios lovin ma quelel malala liji; lovin ma

nin liji jupj. Ma wa liji la p'a wa quelel malala lajay. ¹⁴ Malala lajay, yupj sin nin quelel malala lajay. Yupj p'iyá po jisas mpes nin yola ca malala la mijicj. Yupj p'iyá yola pajal 'üsüs ca nsem malala lajay na. ¹⁵ Po jisas mpes, t'üc' way malala nyuca lajay locopyaya. T'üc' malala la tjajay na, Dios sa coñ tulucj. Cya'liñ p'in malala la tjajay mpes.

¹⁶ Natjampan, napj pajal quelel la nusejay nun. Nin mpes nin velé. Po ma nujus ntsawilí nun p'iyá. ¹⁷ Dios p'in 'yaya tsjan 'üsüs cupj mpes. Jupj 'yayá, mop'in 'üsüs, malala tulucj. Jaw la tjiji jupj. Pjü pjulacj la tjiji. Mümüy wa, lots'ac' wa la tjiji. Jupj más 'üsüs yupj jis lal. Yupj pjü way sa juyuy. Nenéyawa jyawca, nenéyawa püste, sa juyuy mpes. Dios nin tulucj. Mop'in 'üsüs way jupj. Jupj ma p'a casá pyala. ¹⁸ Jupj jostsja mpes cupj jupj ts'uyupan qjuis tepyala. T'üc' way tjevele cupj qjuis lal, mpes nin qjuis tepyala. Jupj jostsja ca nin nsem, jupj tjevele mpes p'in. Nin mpes pjü gente sin popé, cupj mwalá way se coñcocj Dios. Cupj Dios juts'a'á, yom Dios lal 'yayá jinwá.

Nin la müjí Dios Popel vele jinwá.

¹⁹ Natjampan, napj quelel la nusejay nun. Nin mpes nin velé. Nusin tjü'üsüs niná. Tjapja'aqueé nun p'a witjacj javelepj na. Nun quelel welé na, 'üsüs nujola t'as tsjan 'ücj la veles. Ma ca ts'i mi'iná leñ way. ²⁰ Gente ts'a 'in na, ma Dios jos jin lajay. Dios jos 'üsüs lajay jupj jos jin. ²¹ Mpes po ma malala nyuca la müjí quinam, püna la tjüjí jinwá. Püna nun po malala nyuca quelel la tjüjí. Pjü way niná, pjü ma ca la müjí quinam. Nasa solejé nun Dios tjevelá. Nujisas t'as niná jupj tjevelá, ne nin

nujola t'as nun ca nin la müjí jupj tjevele jinwá, tsjictjacj jinwá. Dios tjevelá mpes ca jus nlayé 'onin ne 'úcj la püt'üs Dios lal.

²² Lovin la müjí Dios Popel vele jinwá. Pjo'oqué p'in malala. Malala ma lojí jupj jyü'tá. Nun nujola pjo'oqué p'in 'üsüs ca nacj. Niná nujola na, nujus tsuwilí nun p'iyá. ²³ Ca nacj yom pjaní Dios Popel pjoca la p'in, ne ma liji Dios jyü'ta jin. Jupj nin p'iyá liji yom wola te wine jinwá. Wola jus tjinyuca ca nacj espejo mo'ó. ²⁴ Jupj tjinyuca wola te, mop'in ma wola la tepe'e. Tjemey la p'in. Leñ way jo' tepe'e 'oyñ nyuca jupj wola tjinyuca. ²⁵ Nin tulucj yom p'a wa, jupj po 'üsüs way pjoca Dios tjijyü'tá. Jupj jola Dios tjijyü'ta mpes, ne nin liji Dios vele jin. Ma jo' pe'e jupj tjapjacá. Nin liji p'in, mpes 'üsüs ca mpalas jupj. Cusapj cupj malala lijicj newa. Dios Popel jyü'ta jin lijicj na, 'úcj ma malala lijicj. Dios Popel 'üsüs qjuisí jütüta, malala tulucj.

Dios so coñcó na, 'üsüs lojí nun.

²⁶ Nepénowa yola yupj 'üsüs tsji' lajay quinam Dios mpes, malala yupj newá. Ma 'in jajamapj yupj javelepj, mpes malala javelepj. Nin mpes ma t'üc' way tsji' lajay Dios mpes. Yupj sin yus tsuwil yupj p'iyá. ²⁷ Napj ca mvelé tsjan más 'úcj la mijicj cupj. Ninana 'üsüs Dios lal, malala tulucj. Ninana lijicj na, 'üsüs tsji' lijicj qjuis Papay Dios mpes. Dios jos cupj quelel la sijicj jis papay tulucj, malala jis tepyala mpes. Jupj jos quelel la sijicj wa jis vayum tecya'liñ, malala jis tepyala na. Jis capj mp'a'sacj jos jupj. Dios jos cupj ma malala nyuca lijicj. Gente ma jisas Dios, malala nyuca lajay yupj; cupj ma ca nin la mijicj.

2

Quelel la müjí pjü way.

¹ Natjampan, gjuis Jepa Jesucristo pajal 'üsüs way jupj, pajal püné way jupj. Dios jupj, ne nin. Nun nasa toponé jupj lal, mpes quelel lis müjí pjü way, pülücj jatatj 'ots'ipj, cjuwá 'ots'ipj, quelel lis müjí. Nin p'iyá la müjí pjü way mpes. ² Nun 'a nu tjimyula nt'a, yom pjaní jac' ca nacj, pülücj tya'a jupj. 'Üsüs way justa jupj jas quip. Anillo jas jaw way mos po'o já'asa jupj. Yom p'a wa jac' ca nacj, t'emel cjuwá jupj. La ts'ücj jas quip. ³ Nun pajal quelel lojí yom jas quip 'üsüs way justa ca nacj. Nun welé jupj lal: “Nt'i'isa qui'á jipj, silla 'üsüs casa'á”. Nin welé tulucj yom ma'ajapj lal ca nacj, jupj ne jas quip la ts'ücj. Nun welé jupj lal: “Jutja, ntjojom jipj ne'aj”. Ca nacj nun welé: “Nt'i'isa jipj 'amá 'alá ntsjam nt'a”. ⁴ Malala nin. Nin lojí na, nun nujola nun p'iyá solejé cana nun popa más 'üsüs. Jepa malala nyuca jola jinwá lojí nun.

⁵ Natjampan, napj quelel la nusejay. Nusin tjü'üsüs napj velé. Dios lis t'ya gente jis t'emel cjuwá witjacj. Nosis nt'a patja nin yola yupj cjuwá. Cjuwá tulucj yupj. Dios 'üsüs la tjiji yupj mpes. Jupj jostsja yupj pajal 'üsüs way mponecj jupj lal. Jupj jostsja yupj jupj jatjampan nsem, ne ca müjü'tücj wa yupj, jupj jyü'ta nt'a. Dios nasa tjevele ca nin nsem yupj jis lal. Tjevele pjü way quelel lajay jupj, pjü way yupj ca müjü'tücj wa jupj jyü'ta nt'a.

⁶ Nun ma nujola Dios jola jinwá. Nun malala tjowelé cjuwá jis lal. ¿Tsjan mpes quelel lojí pülücj jatatj? Pülücj jatatj malala lajay nun jis lal. T'emel

pülücj se palá yupj, nun pajal tsji' lojí mpes. Yupj jil wa jepapan nt'a, jat' javelepj nun mpes. ⁷ Yupj malala javelepj wa Jesucristo po'ó, jupj ne pajal 'üsüs way. Jupj la nu t'ya. Nin mpes malala nin nun nujola yupj pajal 'üsüs la p'a jis lal.

⁸ Dios Popel vele: “Quelel lis mijin ne'aj patja popa p'iyá. Jipj p'iyá quelel la 'ejay jinwá, ca quelel lis mijin yupj.” Ninana qjuis Jepa Püné qjuis tjijyü'ta. Ninana lojí más 'üsüs pjü lojí lal. Ninana 'üsüs lojí na, 'ücj lojí. ⁹ Nun ma quelel lojí pjü way, t'emel cjuwá 'ots'ipj, pülücj jatatj 'ots'ipj, nun malala lojí. Ca nacj 'üsüs lojí pülücj jatatj mpes p'in. Nin lojí na, ma lojí Dios tjijyü'ta jinwá. Jupj Popel vele nun ma la tjüj jupj tjijyü'tá. ¹⁰ Ca nacj nun 'üsüs lojí pjü way Dios Popel tjijyü'ta jinwá. Pjaní way p'in ma lojí. Pjaní ma lojí, pjü way ma lojí jinwá. Jas tüpwes ma lojí niná jupj tjijyü'tá. ¹¹ Napj ca mvelé tsjan mpes nin velé. Dios tjijyü'ta yom ma ne'aj mya'na jats'om tulucj. Tjijyü'ta wa ma jis la 'ünan gentas. Ca nacj nun ma ne'aj mo'nú nun sejats'om tulucj; nun 'ü'ná p'a wa la p'in. Nun jupj tjü'ü'ná mpes, nun ma lojí Dios tjijyü'ta jinwá. ¹² P'a jawasa Dios ca mveles ncu 'üsüs la tjüj jupj Popel jyü'ta jinwá. Najas 'üsüs la müj nun. Najas 'üsüs ca mvelé wa. Püna ma polel 'üsüs lijictsja. Más 'üsüs qjuis tepyala quinam. Dios Popel jyü'ta jin lijicj na, ma malala la qjuijicj. ¹³ Mpes nun popa pjaní ma cus tjep'ya'sa la p'a wa, jupj malala tepyala na, Dios ma wa ca cus mp'a'sas niná, nun popa pjaní. Dios ca mveles jupj malala. Más 'ücj jis capj p'o'sá la p'a. Nin lojí, Dios ma ca mveles nun malala.

Dios ts'uyupan 'üsüs lajay yupj.

¹⁴ Nepénowa javelepj yupj japon Dios lal, mop'in ma 'üsüs lajay yupj. Ma 'üsüs lajay, ma t'üc' way japon Dios lal. Nin mpes yupj ma polel mpatjam Dios lal. Dios ma perdonar lis tjiji yupj custjay. ¹⁵ Dios jos 'üsüs lajay wa yupj. Ma jos javelepj p'in. Ca nacj Dios lal japon popa pjaní pülül cjuwá. Yom jupj ca nacj, quepj jupj ca nacj. Ve cjuwá wa jupj ca nacj, nin jawas lo las. ¹⁶ Nin mpes nun popa pjaní nin vele jupj lal: “Üsüs mim. 'Üsüs jin nqui'pan. 'Üsüs nlayan.” Nin vele jupj ca nacj, mop'in ma 'yaya jupj jos la püt'üs. Ma tje'yaya mpes ma t'üc' way cus tjep'ya'sa jupj. ¹⁷ Nin p'iyá nun poné na Dios lal. Poné p'in malala. Nun ma 'üsüs lojí wa, nun ma 'üsüs poné Dios lal. Ma tsji' lojí Dios mpes.

¹⁸ La p'a wa p'a casá jola napj lal ca nacj. Jupj ca mveles: “Yom pjaní pyona p'in Dios lal, 'ücj nin. Yom p'a wa 'üsüs liji Dios jos jin, 'ücj wa niná. Manas 'ücj.” Nin tulucj. Nun ma 'üsüs lojí, napj ma selé ncu t'üc' way poné Dios lal. Nun 'ücj ca jus nlayé ncu napj t'üc' way pyon Dios lal. Napj 'üsüs lejay mpes ca jus nlayé. ¹⁹ Nun poné Dios pjaní way p'in jupj. 'Üsüs nin. Nin wa japon lapanenpan. Pajal lacj jeyapj Dios lal. Cyücüyüñ lacj jeyapj mpes. Nawa ma 'üsüs lajay yupj. ²⁰ Nin p'iyá gente jis lal. Ma 'üsüs lajay, ma wa 'üsüs topon. ¿Ncu jyas napj jin 'yüsa lejay tsjan mpes 'ücj la pon napj velé? Jipj ma jele jinwá, ne ma jin 'yüsa niná. ²¹ Abraham pajal püna tüpü'ü, cupj ne jupj popa p'iyá püs naya pyatjaquecj. Pajal 'üsüs waytsja Abraham. Jupj tipyünta jupj jatjam Isaac pe casá, la 'ayas jupj Dios mpes. Nin la tjiji mpes, Dios tjevele 'üsüs way jupj.

²² Jupj la tjiji mpes, jipj ca jele mpalas jupj t'üc' way tepyona Dios lal. Ca jele mpalas wa jupj 'üsüs la tjiji. Manas mpes 'üsüs tepyala. Jupj 'üsüs la tjiji mpes, más 'in 'üsüs way tepyona tepyala jupj. ²³ Nin mpes t'üc' tepyala Dios Popel tjevelá püná. Tjevele: “Abraham tepyona Dios tjevelá. Mpes 'üsüstsa jupj Dios lal; nin tepyala, Dios la tjiji.” Dios tjevele wa Abraham jupj jomica. ²⁴ Nin mpes jipj ca jus nlayen más 'ücj gente 'üsüs lajay. 'Üsüs lajay mpes Dios vele yupj 'üsüs way. Japon mpes p'in, nin vele tulucj.

²⁵ Nin mpes wa Dios tjevele Rahab 'üsüs waytsja. Rahab niyom pülücj jis lal tjuwine. Ma 'üsüs waytsja jupj. Locopyaya Rahab 'üsüs way la tjiji. Jis capj tjep'ya'sa judiopan jis auxiliarpán nepenowá. Yupj tjiquil jis la nuc ncu judiopan 'ücj jis la palan yupj jis lal, pülücj patja nt'a. Rahab jis tje'yaya ca'aj jis la jas. Ne'aj sin tjejyama wa, yupj jis enemigopan ma jis la tjilil nt'a. Nin la tjiji mpes, Dios tjevele jupj 'üsüs. ²⁶ Nin mpes nin velé. Ma 'üsüs lajay, ma 'üsüs way japon. Japon p'in ma tsji' lajay Dios mpes. Nin p'iyá jüp'üy cjües tulucj. Jüp'üy cjües tulucj, tepe'e. Ma tsji' liji.

3

Nun welé na, 'üsüs mvelé nun, Dios jos jinwá.

¹ Natjampan, ma najas pülücj way nun popa ca sin 'yüsa la mijicj p'a wa. Más 'ücj yupj ma ca yola nsem la mijicj niná. Nun solejé Dios ca mveles pjü way jis lal ncu 'üsüs la tjajay. Cupj sin 'yüsa lijicj la p'a wa, Dios jos más 'üsüs lijicj la p'a jis lal. Malala lijicj, Dios pajal ca nin jola nsem. ² Pjü way ncupj

malala lijicj neneyawá ma selecj mpes. Pülücj way cupj lijicj malala lijicj. Nun popa 'üsüs cüweles lovin, t'üc' way 'üsüs way catsja jupj pjü way liji mpes. Lovin 'üsüs cüweles, jupj 'ücj wa ma malala la qjujis jas tüpwes. ³ Nin p'iyá pyala cabayú lal. Cupj freno lama pyüntücj cabayú, jupj ca nin la mijis cupj qjuisas jinwá. Freno lama pü'ü mpes 'ücj li jyu'yucj cabayú. ⁴ Nin p'iyá pyala wa barco witjacj jis lal. Noypan yupj pajal. Lüpju yümücj si lapjüna mpes leñ way jil barco witjacj 'üsü casá. Yo t'em barco 'alá toñca, mpes 'ücj la man barcas. Yo niná tsjicj way jupj; mop'in yom 'ücj jay juyuya barcas yo tsjicj way mpes. ⁵ Nin p'iyá pyala qjuis pelam lal. Pwelam tsjicj way jüp'üy lal. Mop'in püné jinwá vele. 'Awa jinwá qjuis pwelam. 'Awa tsjicj, tsjicj way jupj; newa nin, malala liji. 'Awa tsjicj way 'iyó pülücj pwe jupj. ⁶ Cupj qjuis pelam 'awa jinwá, 'awa püné si müjü. Pjü way malala 'ücj polel lajay yupj. Cupj qjuis pelam cupj qjuis p'üy po'o patja, 'ücj malala la veles. Malala velecj na, malala lijicj wa. Nin mpes pajal malala qjuesé palá cupj pyatjaquecj na p'in. Cupj velecj diablo jos jinwá.

⁷ 'Ücj jis la tjilil, jis la manun animalpan, yupj ca nin la mijicj cupj qjuisas jinwá. Nasa way nin la tjajay nepenowá. Nosis casá lyawuñ sa manun 'ots'ipj, jis pam mpes lyawuñ 'ots'ipj, lot-sjim 'ots'ipj, 'üsü mo'o lyawuñ 'ots'ipj. Nin tulucj qjuis pelam lal. Yupj ma lajay cupj qjuisas jinwá. ⁸ Gente p'in ma polel 'üsüs way javelepj lovin, yupj jisas jinwá. Jis pelam quelel malala nyuca javelepj. Gente quelel 'üsüs javelepj na, ma polel

nin lajay yupj. Ninana yupj javelepj veneno jinwá gente p'a wa jis lal. ⁹ Qjuis pelam mpes 'üsüs velecj nenéyawa, malala velecj nenéyawa. 'Üsüs velecj Dios po'ó. Cupj qjuis Jepa jupj, cupj qjuis Papay wa jupj. Malala nyuca velecj gente sin po'ó, nenem 'a Dios lis tjiji ne yupj jupj p'iyá jinwá nsem. ¹⁰ Mpes 'üsüs velecj pjaní po'ó, malala nyuca velecj p'a po'ó. Natjampan, 'üsüs tulucj nin lijicj. ¹¹ Nin p'iyá, 'üsü 'amá popa pyacj na, ma nenéyawa 'üsüs, ma nenéyawa vyaja. Nin p'iyá lovin. ¹² Natjampan, ts'oway ma olivo vyala jupj, ts'oway vyala p'in. Nin p'iyá 'anpüpj ma ts'oway vyala jupj; 'anpüpj vyala jupj. Nin p'iyá 'üsü vyaja lovin vyaja jupj, ma nenéyawa 'üsüs. Mpes ca jus nlayé gente malala javelepj p'a gente sin po'ó, ma polel 'üsüs mvelecj Dios po'ó.

Dios ts'uyupan ca jus nlayecj tsjan 'üsüs la qjuijicj.

¹³ Nun popa pjaní selé 'onin ne 'üsüs la qjuijis ca nacj. Jupj 'ücj sin 'yüsa liji ca nacj. Más 'ücj jupj p'iyá ca 'üsüs la mijis. Más 'ücj lyájasa jupj, nin liji na, tsjicj jinwá. Jupj t'üc' way si 'üsü 'onin ne 'üsüs la qjuijis, ma ca jola jupj p'iyá püné. ¹⁴ Jipj pajal ts'i 'in, jomam mpes, jipj ma polel velen jipj jin 'yüsa t'üc' way. Jipj jyas jipj p'iyá más püné way nsem la p'a wa jis lal, jipj ma polel velen jipj jin 'yüsa. Nin jinwá jele na, po ma tsyüpünü niná: ¹⁵ ma selen tsjan más 'ücj la cüjay. Dios ma jin tji'yüsa la tjiji jipj ca nin la cüjay. Nosis casá patja jinwá jele jipj, nin lejay na. Nosis casá patja yola yupj jisas mpes p'in, ma Dios po'o yola, mpes nin lajay yupj p'iyá yola jinwá. Diablo jin 'yüsa liji ca nin la mijin jipj.

¹⁶ Jipj jomam na, malala ca la mijin wa jipj. Jipj jyas más püné ca nsem jipj la p'a jis lal, malala ca la mijin jipj. Pajal ca la mve'len jipj. Pjü malala, pjü ca la mijin wa jipj. ¹⁷ P'a casá si 'üsü liji Dios. Jipj jin tji'yüsa na Dios mpes, jas tüpwes malala jele tulucj. Ma ca quelel la mpa'nan jipj, lovin ca jele nsem p'a wa mpes. Ma ca la mve'len p'a casá jele na. Jipj ca quelel jis capj mp'a'san p'a wa, malala se palá na, ne t'üc' way ca jis capj mp'a'san. 'Üsüs ca la mijin pjü way mpes, ne ca nin la mijin, jipj velen jin p'iyá. Nin ca la mijin jin tji'yüsa na Dios mpes. ¹⁸ Nin lovin. Gente quelel 'üsüs patja p'a wa jis lal, ma la velel yupj. Ma wa la palan. Nin lajay mpes, la p'a wa yupj nt'a ca quelel 'üsüs la mijicj 'ots'ipj Dios jos jin.

4

Dios ts'uyupan quelel lajay Dios jos, Dios jis capj p'ya'sa.

¹ Napj ca mvelé tsjan mpes pajal püs way ts'u 'inyá nun p'a jilal. Ca mvelé tsjan mpes lo velelé p'a jilal. Nun po quelel to'á nujisas, nin mpes nin lojí. Ma polel to'á niná, pajal ts'u 'inyá nu pyala nun. ² Nun quelel to'á, cjuwá nun newá. Mpes 'ü'ná nun, nun quelel to'á mpes. P'a juts'a'á nujisas nun, mop'in ma polel to'á jupj juts'a'á. Nun lo velelé p'a jilal, lo palaná wa yupj jis lal. Nujisas 'a cjuwá. Ma la tjomoná Dios lal, ne nin. ³ Nenéyawa nun lo moná Dios lal; newa nin, Dios ma nu 'yaya nun lo moná. Malala nujola nun lo moná na, mpes ma nu 'yaya jupj. Nun lo moná lo ta'es nun nujisas la p'in. ⁴ Nun ma t'üc' way quelel lojí Dios. Nun

quelel lojí Dios ma jisas lajay jinwá. Nin lojí na, nun Dios enemigopan. ¿Ncu ma solejé niná? Nin lovin. Gente quelel lajay Dios ma jisas lajay jinwá, yupj Dios enemigopan. ⁵ Ca nacj nun nujola Dios Popel ma t'üc' way vele. Vele: “Dios la tjiji cupj. Jupj p'iyá qjuis tje'yaya qjuis qjues. Jupj jos cupj ca quelel la mijicj jupj. Ts'üise jupj cupj qjuis qjues mpes.” ⁶ Nin mpes jupj pajal 'üsüs quelel liji cupj mpes. Nin mpes jupj Popel vele:

“Nepénowa noypan jin yola yupj p'iyá.

Dios ma se 'aya yupj ca nin la qjuijicj
yupj jisas jinwá.

Nepénowa tsjictjacj jin yola yupj p'iyá.

Dios jis capj p'ya'sa yupj,
ne 'ücj ca la mijicj jupj jos jin.”

⁷ Mpes Dios jyü'ta jin ca la müjí, jupj pajal püné mpes. Po ma la müjí diablo jos jin. Nun ma lojí jupj jos jin, jupj ca nts'equenem nun mpe. ⁸ Cus ncoñcó Dios. Nun so coñcó Dios, jupj ca nucopj ncoñcos wa nun. Nun malala nyuca lojí. Po ma nin la müjí quinam. Malala nujola. Nujisas Dios; nun quelel lojí wa Dios ma jisas lajay jinwá. 'Üsüs nujola t'as quinam. Nujola t'as nun Dios juts'a'á. ⁹ Aplijila t'as nun quinam. Nujola t'as nun malala la tjüjí mpes. La tupuyú nun püna la tjüjí mpes. Ma ca mwi'iqué quinam; ca la mpuyú la p'in. Ma ca 'ücj jisas nsem quinam; 'aplijila nsem la p'in. ¹⁰ Nujola t'as pajal tsjicj way nun Dios lal, jupj ne cupj qjuis Jepa Püné. Nin nujola na, nun más püné nsem ca la mijis jupj.

Más 'ücj Dios ts'uyupan ma malala javelepj p'a po'ó.

¹¹ Mpülüçpan, po ma malala tjowelé nun jis pülüçpan sin po'ó. Nun malala welé nun jis pülüçj mpes, nun ma lojí Dios jyü'ta jin. Nun nujola p'in nun jis pülüçj malala, nun ma wa lojí Dios jyü'ta jin. Nin p'iyá nin welé malala Dios tjijyü'tá. Nun nujola Dios tjijyü'tá 'üsüs tulucj, nun ma nin lojí Dios jyü'ta jinwá. Nun nujola nun 'üçj welé ncu 'üsüs Dios tjijyü'tá. ¹² T'üc' way pjaní way p'in jyü'ta. Pjaní way p'in polel vele ncu gente 'üsüs. Jupj p'in 'üçj jis capj p'ya'sa, mpes nepénowa ca mpatjam jupj lal. Jupj p'in polel liji pajal malala se palá nepenowá. Nin tulucj nun. Nun ma polel lojí niná. 'Üçj tulucj nun nujola p'a wa malala.

Nun p'in ma solejé tsjan ca mpalas.

¹³ Nun nepénowa welé: “Pülüçj patja nt'a ca nlaca yacjaj ca nacj. Ne'aj año pjaní mpatjaquec, gjuis t'emel ca mpülücüs.” Malala nin welé nun. Nusin tjü'üsüs niná: ¹⁴ nun ma solejé tsjan ca mpalas yayá. Tsjicj way p'in potjaqué nun. Myusca jinwá nun. Myusca tsjicj way lay pyala, locopyaya cyawaja jupj. ¹⁵ Más 'üçj nun welé: “Dios jos cupj ca mpatjaquec, t'üc' way cupj ca mpatjaquec”. 'Üçj wa nun welé: “Dios jos nin lijicj, nin ca la mijicj cupj”. ¹⁶ Quina noypan jin nujola nun p'iyá, mpes noypan jin welé. Ninana nun welé, malala. ¹⁷ Solejé quinam Dios ma jos nin welé. Solejé na tsjan 'üçj la cüj, más 'üçj ca nin la müj. Lovin nin. Ma nin lojí, malala lojí Dios lal.

5

Nepénowa pülüçj jatatj ts'isiri yupj. Dios ca jis capj ntülüs.

¹ Nun pülücj to'á jilal velé quinam. Nun nepénowa pajal malala lojí. Nusin tjü'üsüs niná. Pajal malala ca nu mpalas malala la tjüjí mpes. ¡Yümücj la tupuyú! ² Pülücj to'á nun. Nusin quip 'üsüs way yustapj wa, mop'in 'üsüs tulucj yupj. Nun to'á tjamaja jinwá. Nusin quip la jul jinwá, qjuelejoy mo'o tjalá jinwá. ³ Nun jis oro 'üsüs tulucj; nun jis plata 'üsüs tulucj wa. Jacalá tepyala jinwá 'üsüs tulucj yupj. Nun ts'üisiqué pajal. Nun to'á, nun mpes p'in tjo'onsó. Ma nujola la p'a mpes. Nosis quelel cyawaja quinam, mpes más 'ücj 'üsüs la müjica quinam. Nun ma 'üsüs la tjüjí la p'a mpes nun to'á lal. Nun to'á já'asa p'in, mojo p'in. Nin mpes ca jus nlayé malala la tjüjí. Nin mpes malala ca mpalas wa nun jis p'üy, nun to'á malala tepyala jinwá. Nun jis p'üy mü'ümücj jinwá ca mpalas. ⁴ Nusin tjü'üsüs niná. Dios selé nun ma jis tja'ayá yupj jis t'emel nun jis mozopan tsi' la tjajay mpes. Yupj 'amá la tje'el nun mpes. La tupuyupj yupj nun malala la tjüjí mpes. La tupuyupj na, Dios t'apjaca. Qjuis Jepa Dios pajal püné jupj. Pülücj way si jütüta jupj angelpañ. ⁵ Nun pajal 'ücj nujisas tapatjaqué nosis nt'a. Nun to'á pajal 'üsüs yustapj yupj. Nun nujisas jinwá la tjüjí lovin. Ma ca nin nsem quinam. Malala ca nu mpalas quinam. Nun nu t'yünt'ünü, vaca t'yünt'ünü lajay jinwá. Quelel ja'ünan vacasas, nin mpes nin lajay. Nin p'iyá ca nsem nun jis lal. (Dios ca nucopj ntülüs.) ⁶ Niyom nepénowa 'üsüs la tjajay Dios jos jin, mop'in nun malala tjowelé yupj sin po'ó. Nun la tjüjí mpes tecya'liñ yupj. Nin la tjüjí na, yupj ma la tapalan nun jis lal. Malala la tjüjí nun pajal.

Dios ts'uyupan la nuc Jesucristo jac'.

⁷ Natjampan, nun solejé nin ca mpalas, mpes newa 'üsüs la müjí nun, yupj malala lajay na. La ntjunucú qjuis Jepa Jesucristo jac'. Nin p'iyá niná yom sine li nucú jinwá. Yom sine na, vyala li nucú jupj. Vyala po jos jupj. Nin mpes lí nucú jupj mwalá way jive mpes. Niswa li nucú locopyaya jive mpes. Li nucú jupj sine ca nt'ünüs. ⁸ Nin p'iyá la ntjunucú nun. La p'a malala lajay na nun jis lal, newa 'üsüs la müjí Dios jos jin. Newa jus nlayé Dios ca 'üsüs la mijis nun mpes. Leñ way jac' qjuis Jepa Jesucristo. ⁹ Nun sejatjampan ma 'üsüs lajay nujisas jinwá ca nacj. Po ma ts'u tji'inyá nujisas mo'ó yupj lajay mpes. Nun ts'u 'inyá nujisas mo'ó, malala nin Dios lal. Leñ way ca ncuwim Jesucristo. Jupj p'iyá ca mveles gente sin po'ó ncu 'üsüs la tjajay, jupj jos jinwá. ¹⁰ Natjampan, 'üsüs la müjí nun, profetapan 'üsüs la tjajay jinwá. Qjuis Jepa Dios sin tjejyama yupj la veles jupj mpes. Malala jis tepyala wa yupj, malala nu tepyala jinwá. Newa ma ts'a tji'in yupj, malala tepyala na. Newa 'üsüs la tjajay Dios jos jin. ¹¹ Yupj 'üsüs la tjajay malala tepyala na. Nin mpes cupj 'üsüs velecj yupj sin po'ó. Nun solejé niná. Nun solejé Job po'ó. Pajal malala tepyala jupj, newa 'üsüs la tjiji jupj. Solejé wa t'üc' malala tepyala na, Dios 'üsüs la tjiji jupj mpes. Nin mpes nun ca jus nlayé nin quelel líjitsja Dios janmacj. Nin jupj lovin. Qjuis Jepa Dios jola cupj mpes. Qjuis capj p'ya'sa jupj, malala qjuesé palá na.

¹² P'a wa quelel nu jyütütj napj. Po najas nin lojí napj jyütütj jinwá. Po ma jurar la müjí, malala

pyala na, 'ücj jis la pon nun welé. Ma wa jurar la müjí tsjun po'ó mpes. 'Ücj tulucj lu tsuwilí niná welé mpes. Ma wa jurar la müjí nosis mpes. 'Ücj tulucj lu tsuwilí niná welé mpes. Jas tüpwes ma ca jurar la müjí. Más 'ücj nun t'üc' welé la p'in. T'üc' la müjí nun tjowelé. Nin lojí, Dios ma ca mveles nun malala nyuca la tjüjí.

Más 'ücj Dios ts'uyupan Dios lal javelepj malala pyala na.

¹³ Nun popa malala pyala na, más 'ücj Dios lal ca mveles jupj. Nun popa 'ücj jos na, más 'ücj ca nejets'em Dios 'üsüs. ¹⁴ Nun popa malala jos na, más 'ücj ca jis la monas jis la cuwis co'müypan Dios ts'uyupj sin popé. Qjuis Jepa Dios auxiliarpán yupj, mpes aceite ca jas ncjo'locj malala jos, qjuis Jepa Dios mpes. Nin la tjajay na ca mvelecj Dios lal malala jos mpes. ¹⁵ Yupj ca la monacj jupj ca mü'ü'süs. Yupj japon Dios ca mü'ü'süs la mijis jupj, mpes malala jos ca mü'ü'süs. Qjuis Jepa Dios ca jas müjünsüs jupj, tüpü'ü mpe. Ca nacj malala jos malala nyuca la tjiji püna p'in, ne nin mpes malala jos tepyala jupj ca nacj. Dios ca perdonar la mijis jupj. ¹⁶ Mpes lovin jis tjowelé nunwá tsjan malala nyuca la tjüjí. Lovin Dios lal mvelé nun p'a mpes nun popé. La moná Dios lal jupj ca jis mü'ü'süs la mijis malala jisas. Yom pjaní way p'in, 'üsüs jupj Dios lal ca nacj. Jusapj le moná Dios lal ca nacj. Jusapj p'in jupj polel 'üsüs liji pajal, jupj Dios lal vele mpes. Dios ca ma'ayas jupj le moná. ¹⁷ Nin tepyala Elías lal. Elías profeta waytsja jupj pajal püna. Yom p'intjsja jupj, cupj jinwá, mop'in pajal 'üsüs tepyala jupj Dios lal la tjemyona

mpes. Jupj po la tjemyona ma ca majawus. Nin mpes año cont'e, mes séisiya ma tjive nosis casá. ¹⁸ Locopyaya jupj la tjemyona Dios lal ca majawus niswá. Nin mpes tjive niswá, nin la tjiji Dios. Niswa tjevelañ nosis casá. Nin tepyala yom pjaní Dios lal tjevele mpes.

¹⁹ Natjampan, nenéyawa nun popa pjaní ma ca quelel la mijis Dios Popel vele jin. Dios Popel vele t'üc' way. Más 'ücj p'a wa jupj lal ca mveles, mpes jupj ca 'üsüs la mijis niswá. ²⁰ P'a wa jupj lal tjevele mpes, ma ca newa malala la mijis. P'a wa jupj lal tjevele na, cus tjep'ya'sa wa ma mpa'is malala la tjiji mpes. Dios ma ca jola quinam la pülücj malala la tjiji. Nujola tapalas niná.

**Dios Tjevele Jupj 'Üsüs La Qjuisiji Jesucristo
Mpes
New Testament in Tol (HO:jic:Tol)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tol

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tol [jic], Honduras

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tol

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

862f7b53-73e6-5bbc-ac1d-63d3b228d0fb